

SARDAR PATEL UNIVERSITY**B.A. (VI Semester) Examination****Tuesday, 3rd April 2018****2.00 pm - 5.00 pm****UA06CSLT20 : અર્થસંગ્રહ: લૌગાક્ષિભાસ્કર: ।****કુલ ગુણ : ૭૦****પ્ર.૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનો અનુવાદ કરી સમજાવો.****(૨૦)**

- (૧) અથ કો ધર્મઃ, કિં તસ્ય લક્ષણમ્ ઇતિ ચેત્, ઉચ્યતે-યાગાદિરેવધર્મઃ । તલ્લક્ષણમ્-વેદપ્રતિપાદ્યઃ પ્રયોજનવદર્થો ધર્મઃ ઇતિ । પ્રયોજનેડતિવ્યાત્પિવારણાય 'પ્રયોજનવત્' ઇતિ । 'ભોજનાદાવતિવ્યાત્પિવારણાર્યવેદપ્રતિપાદ્યઃ' ઇતિ । અનર્થ કલકત્વાદનર્થભતે રચેનાદાવતિવ્યાત્પિવારણય 'અર્થઃ' ઇતિ ।
- (૨) તત્રાજ્ઞાતાર્થજ્ઞાપકો વેદભાગો વિધિઃ । સ ચ તાદૃશપ્રયોજનયદર્થવિધાનેનાર્થવાન્ યાદૃશંચાર્થં પ્રમાણન્તરેણાપ્રત્પં વિધિત્તે । યથા 'અગ્નિહોત્રં જુહુયાત્સ્વર્ગકામઃ' ઇતિ વિધિર્માનાન્તરેણપ્રાત્પં સ્વર્ગપ્રયોજનવદ્ભોમં વિધત્તે, અગ્નિહોત્ર હોમેન સ્વર્ગં ભાવયેદિતિ વાક્યાર્થબોધઃ ।
- (૩) તત્ર નિરપેક્ષો રવઃ શ્રુતિઃ સા ચ ત્રિવિધા-વિધાત્રી, અભિધાત્રી વિનિયોક્ત્રી ચ । તત્રાદ્યા લિઙાદ્યાત્મિકા । દ્વિતીયા વ્રીહ્યાદિશ્રુતિઃ । યસ્ય ચ શબ્દસ્ય શ્રવણાદેવ સમ્બન્ધઃ પ્રતીયતે સા વિનિયોક્ત્રી ।
- (૪) તદિદં વાક્યં પ્રકરણાદિભ્યો બલવત્ । અત એવ ઈન્દ્રાગ્નીઈદં હવિઃ ઇત્યાદેરેકવાક્યત્વાદ્ દર્શાઙ્ગત્વમ્ઃ ન તુ પ્રકરણાત્ દર્શપૂર્ણમાસાઙ્ગત્વમ્ ।

પ્ર.૨ ભાવના એટલે શું ? સમજાવી શાબ્દીભાવના અને આર્થીભાવના વિશે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.**(૧૫)****અથવા****પ્ર.૨ જૈમિનિ-સૂત્રોના પ્રતિપાદ્ય વિષય વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો.****પ્ર.૩ લોગાક્ષિભાસ્કરનું જીવન-સમય-કવન વિશે ચર્ચા કરો.****(૧૫)****અથવા****પ્ર.૩ 'અર્થસંગ્રહ'ના મુખ્ય વિષયનું પ્રતિપાદન કરો.****પ્ર.૪ નીચેનામાંથી ગમે તે બે ટૂંકનોંધ લખો.****(૨૦)****(૧) વિનિયોગ વિધિ****(૩) પૂર્વમીમાંસાના આચાર્યો****(૨) પ્રયોગવિધિલક્ષણમ્****(૪) નિયમવિધિ**